

Ще кілька років тому наш парк Слави золотом сяяв проти сонця на День Перемоги. Очі засліплювали ордени та медалі на грудях переможців-ветеранів. Пам'ятаю свої враження: спочатку дивився на відзнаки, читав, а вже потім підводив очі на обличчя їх власника. Бачив у них радість, оповиту печаллю, мудрість, а шукав мужність, героїзм. Думав, звідки він брався в далекому 41-му?

Роки швидкоплинні. І все менше тих, кого називаємо визволителями. Але сучасна молодь ще має можливість послухати очевидців тих страшних подій.

Моїм співрозмовником є Олег Анатолійович Гончарук, колишній викладач допризовної підготовки Технолого-економічного коледжу Білоцерківського НАУ. Сьогодні спогади про війну йому не кровоточать, не печуть, а тривожать.

– Шановний Олеже Анатолійовичу, яким Ви пам'ятаєте початок війни?

– Мені виповнилось дев'ять років, коли розпочалася війна. Батько, військовий, кавалерист, брав участь у приєднанні Західної України у 1939 році. Тому служити довелось у Кам'янці-Подільському, поблизу кордону.

Перед очима і зараз стоїть картина: прибув по батька в ординарець, подав йому коня, і вже вдвох вони віддаляються вулицею. У вухах тільки цокіт копит, як перестук серця.

Дитяча пам'ять глибока, як криниця, а тому цупка. Міцно тримає картини минулого, головним персонажем якого був сам оповідач.

– На другий чи третій день війни, - ділиться спогадами Олег Анатолійович, - я повертався від друга. Тисячі людей на майдані. Оголошена мобілізація. Чоловіки, юнаки із торбинками і проводжаючі: батьки, дружини, наречені, діти. В очах тривога вкупі зі сльозами.

І раптом армада ворожих літаків, бомбардування. Горять будинки. Запах згарища, глибокі вирви. Страшний крик. Земля немов кипіла. Тоді вперше я заглянув в очі смерті.

А мама з двоюрідною сестрою у цей час за містом, копає протитанкові рови.

Через день нас евакуювали. Залізницею добрались до Дарниці (Київ). А потім з біженцями до Пирятина, де жили мамині батьки. Тут і потрапили в оточення. Бої за Пирятином були жорстокі, криваві. Ніколи у світі я більше не бачив таких нічних заграв, як тоді. Небо справді було червоне. А потім – тиша, мертва тиша.

– То ви знаєте, що таке окупація? Як Ви її пережили?

– Голодно і тяжко. Працював. Возив воду на інкубатор, яйця з бази. За це отримав робочу картку на себе і картку на «иждивенця». Мама злягла, бо тяжко захворіла тифом. А ще є маленька сестричка на руках. Я став годувальником у сім'ї.

Коли німці почали будувати дорогу Київ-Харків, пішов дробити камінь на щєбінь. За це платили більше, та ще й раз на день годували.

Під час визволення Пирятина радянськими військами мене підібрав у канаві солдат – виснаженого, напівмертвого – і повів у військову частину.

Мабуть, саме з цього моменту і почався мій шлях у майбуття – шлях військового.

– А як Ваша доля склалася потім?

– Я став вихованцем полку, отримав перші погони. Служив у снайперській школі: чистив зброю, сортував патрони; потім було автомоторозвідрота, де теж пройшов повну науку: вчився їздити на машині та мотоциклі, допомагав у ремонті.

Був і шофером, помічником кіномеханіка, освоїв це ремесло. І вже одинадцятилітнім хлопцем сам кіно пересувкою їздив військовими частинами показувати фільми солдатам.

І тільки по закінченню війни зміг взятися за шкільну освіту, а потім і за кар'єру військового.

- Війна тяжко позначилася на Вашій сім'ї?

- Ця війна багато лиха принесла нашій родині. Загинуло 8 чоловік: 4 матеріні брати, чоловіки двох материних сестер. Батько дружини загинув, визволяючи Київ, заборонений у с. Толокунь Вишегородського району. А мій батько загинув за місяць до перемоги – 7 квітня 1945 року у Чехословаччині.

Що за життя було без батька? Життя без дитинства, без юності. Бо відразу став дорослим, узяв відповідальність за рідних.

– Сьогодні згадуєте ті страшні роки?

– Сьогодні сам уже не тільки батько трьох синів, а й дідусь чотирьох дорослих онуків. Моя пам'ять невідступно зі мною і гортає свої скорботні сторінки. Але власним онукам намагаюся прищепити почуття гордості за переможне минуле, викликати бажання знати його, цінувати, захоплюватися героїкою і звитягою полеглих і живих. Дивлячись на сучасну молодь, не завжди сприймаєш їхні цінності, стиль і мету життя. Але кожному свій час. Тому, мабуть, існують непорозуміння між поколіннями. Та в одному ми єдині – шанобливому ставленні до минулого, до людей, які творили історію, які перемогли хоч і такою страшною ціною.

Я, очевидець, низько схиляю голову перед їхнім подвигом.

